

HRVATSKI ŠPORTSKI MUZEJ

Ilica 13, 10000 Zagreb, tel./faks 4833-483

e-mail: hr-sportski-muzej@zg.tel.hr

Tip muzeja:	specijalni muzej
Vrsta muzeja:	športski
Djelokrug:	republički
Godina osnutka:	1977.
Osnivač:	Fakultet za fizičku kulturu
Ravnatelj:	Zdenko Jajčević
Broj stručnih djelatnika:	2

mr. Đurđica Bojanić (*viši kustos*)

1. Skupljanje građe

1.1. Kupnja

- Od antikvara Drage Manojlovića otkupljeno je 5 uveza zagrebačkog časopisa Svijet iz 1924., 1927., 1929. i 1931. g.
- Od antikvara Igora Jovića iz Zagreba otkupljeno je nekoliko predmeta: fotografija nogometne ekipe ŠK Victorija iz 1912. g., fotografija sokolskog ogranka Sava III., dvije iskaznice športskog djelatnika Aleksandra Valentekovića, jedna iskaznica NK Dinamo, te značka Hrvatske sokolske župe Fonove iz 1924. g.
- Od supruge pokojnog povjesničara športa Franje Frntića (1919.-1999.), Marije Frntić iz Zagreba, otkupljena je i u Muzej prenesena iznimno vrijedna ostavština. Ona je sadržavala 223 monografska izdanja, 116 periodičnih izdanja i 316 fotografija. U 25 fascikala abecednim su redom bili složeni raznovrsni materijali (dokumenti, fotografije, pisana građa, fotokopije) posvećeni ličnostima, organizacijama i raznim temama iz struke tjelovježbe i športa.
- Od Ivora Jankovića, sina pokojnog Srđana Jankovića (1924.-1999.) iz Zagreba, kupljena je i uz pomoć suradnika Miroslava Šarića u Muzej prevezena vrijedna ostavština koja se sastojala od 215 knjiga, 456 fotografija i oko 100 primjeraka tiskane građe, dokumenata, rukopisa, pisama i šapirografiranog materijala. Ta je zbirka pripadala istaknutom športskom djelatniku, profesoru tjelesnog odgoja Milanu Jankoviću (1904.-1945.) i njegovoj supruzi Zori. Među knjigama najvrednija su izdanja o povijesti športa na njemačkom jeziku. Iznimno su vrijedne fotografije o nastavi tjelesnog odgoja u međuratnom razdoblju kao i one vezane za brojna događanja na Srednjoškolskom igralištu, ponajprije iz pionirskih dana rukometnoga i košarkaškog športa.
- Od Ankice Škrčić iz Zagreba otkupljena je i u Muzej prevezena ostavština njezina supruga športaša, športskog djelatnika i novinara Ante Škrčića (1917.-1997.). Sadržavala je osobne medalje Ante Škrčića (19), plakete s međunarodnih natjecanja (40), fotografije (610), suvenire i značke (56), knjige (280), časopise (83), 100-tinjak primjeraka tiskane građe, biltena i izvješća. Sva je građa vezana za sklizanje, rukomet i hokey na ledu.
- Otkupljena je truba od Željka Pavera iz Zagreba. Pripadala je njegovu djedu Josipu Paveru, starješini Hrvatskog sokola iz Požege. Truba je u odličnom stanju, a na njoj je ispisana

posveta te organizacije iz 1925. godine. Riječ je o iznimnom predmetu, vrijednome i za budući stalni postav Muzeja.

- Od Munire Žižanović iz Zagrebu otkupljene su i u Muzej donesene skije i teniski reket. Skije su proizvedene u zagrebačkoj tvornici »Harry Drücker« 1932. g. i u izvanrednom su stanju. Reket sa škripcem, engleske je proizvodnje iz 30-ih godina i također je u vrlo dobrom stanju.

1.2. Terensko istraživanje

Kontakti s brojnim športašima i športskim djelatnicima te njihovim obiteljima u vezi s preuzimanjem ili otkupom građe. Navodimo samo neke.

- Razgovarano je s Ivanom Mauzerom, predsjednikom Hrvatskoga strelčarskog saveza o preuzimanju stare strelčarske opreme.
- Kontaktirano je s Dragicom Kerhin iz Zagreba o dijelu ostavštine športskog djelatnika i novinara Ice Kerhina.
- Pregledana je zbirka pravnika Davora Jerkovića iz Zagreba, koji posjeduje ostavštinu Josipa Hanuša, starješine Hrvatskog sokola.
- S daljnjim rodakom Franje Gregla, Hermanom Greglom, kontaktirano je u vezi s predmetima vezanim uz toga poznatog hrvatskog biciklista.

1.3. Darovanje

- Športski djelatnik Zvonko Bušić iz Zagreba poklonio je Muzeju brojne predmete, uglavnom vezane za boksački šport. To su plakete (17), značke (45), diplome (18), fotografije (146) i boksačke rukavice. Predmeti su prevezeni u Muzej zahvaljujući suradniku Muzeja Mirku Poldrugaču.
- Obitelj poznatoga hrvatskog motociklista Jerka Babića (1914.-1998.) iz Zagreba darovala je Muzeju plaketu s motivom motociklista iz 1938. godine i dvije fotografije Jerka Babića.
- Športski djelatnik Miljenko Finderle iz Zagreba darovao je programe veslačkih natjecanja (72), plakete i spomen-medalje (56).
- Športski djelatnik i novinar Kruno Sabolić iz Zagreba darovao je zastavice sa športskim motivima (72).
- Športaš i športski djelatnik Radovan Lipovšćak iz Zagreba darovao je vrijednu građu, uglavnom iz klizačkoga i veslačkog športa: klizaljke iz 1939. g., zastavice (7), ambleme

(20), značke (32), plakete i medalje (10), knjige, časopise, pravila i protokole (40).

- Košarkašica Zlatica Plesničar iz Zagreba darovala je plaketu STJ 1948-1968. svoga šogora stolnotenisača Franje Blažija (1918-1994.), 2 plakete KK Montmontaže iz Zagreba, člansku knjižicu i dvije diplome iz istog kluba.
- Košarkašica Kornelija Kvesić iz Zagreba darovala je 5 fotografija s Olimpijskih igara u Seoulu 1988. g.
- Športski djelatnik Vojislav Brnetić iz Zagreba darovao je knjige o košarci (26), stolnom tenisu (2), povijesti športa (1), radničkom športu (1) i Olimpijskim igrama (1).
- Atletski trener Želimir Šobot iz Zagreba darovao je dva para klizaljki, par sprinterica i dvije članske iskaznice Zvonimira Cimermančića, nogometaša NK Dinamo.
- Športski djelatnik Miljenko Finderle iz Zagreba darovao je spomen-medalje Olimpijskih igara održanih 1980. i 1984. godine, plakete iz veslanja (10) i monografiju Sportskog kluba Primorje iz Rijeke.
- Hrvatski olimpijski odbor darovao je knjige (76), brošure (34), časopise (53) i više od 100 primjeraka tiskane građe iz raznih športskih struka.
- Liječnica medicine i poznata hrvatska atletičarka Alma Butija-Car iz Zagreba darovala je svoju iznimno vrijednu zbirku medalja i plaketa (26).
- Dunja Majnarić-Radošević, zaposlena u HT muzeju, darovala je dva para klizaljki iz 40-ih godina. Klizaljke su pripadale njezinom ocu Mariju i majci Ljubici Majnarić, koji su se klizanjem bavili rekreacijski.
- Prilikom posjeta Dragutinu Peheimu iz Zagreba Muzej je na dar dobio 20-ak fotografija iz 30-ih godina, uglavnom sa Srednjoškolskog igrališta, a tematski pripadaju košarci i rukometu.
- Od Zdravka Gajšeka, tajnika Veslačkog saveza grada Zagreba, dobiveni su tiskani materijali i suveniri sa Svjetskoga veslačkog prvenstva u neolimpijskim disciplinama, održanoga na Jarunu početkom kolovoza 2000. g.
- Glasnogovornik Hrvatskoga olimpijskog odbora Ante Dripić iz Zagreba darovao je Muzeju časopise i olimpijsku literaturu te spomen-tanjurić teniskog meča Gorana Ivaniševića.
- Redakcija Sportskih novosti iz Zagreba darovala je 30 kutija fotografija i negativa, što je sva arhiva tog dnevnog lista do 1990. g. Trenutačno Muzej ne može obraditi ni na odgovarajući način smjestiti takvu zbirku. Prema gruboj procjeni, pristiglo je oko 20.000 crno-bijelih fotografija, 250.000 crno-bijelih negativa i 200.000 dijapozitiva.
- Bivši urednik časopisa Tenis Vjeran Friščić iz Zagreba darovao je dva albuma s fotografijama. To su albumi Lee Habunek, izbornice ženske teniske reprezentacije Jugoslavije.
- Profesor tjelesnog odgoja, športaš i športski djelatnik Irislav Dolenc iz Zagreba darovao je kartonski pokazivač rezultata u tenisu i dvije plakete.
- Športski djelatnik Boris Zakošek iz Zagreba darovao je fotografiju i plaketu HŠK Victorija iz Zagreba.
- Fakultet za fizičku kulturu iz Splita darovao je Muzeju oko 50 velikih predmeta. To su gimnastičke sprave, oprema i rekviziti. Najveći su konj s hvataljkama, stol za stolni tenis, stol za masažu, švedske ljestve i karike. Poklonio je i 10-ak lopti za različite športske igre i neke atletske sprave.

1.4. Ostalo

Skupljanje suvremene građe

- Rad u Muzeju usmjeren je na skupljanje stare građe i one koja se svakodnevno producira. Sustavno se prate športska događanja, a predmeti vezani za njih nastoje se odmah dobiti i uključiti u fundus Muzeja. Takvih se predmeta, ne računajući tiskanu građu, svake godine skupi oko 100.

2. Zaštita

2.1. Preventivna zaštita

- Većina većih predmeta od drva, kože i tkanine smještena je na relativno prikladna mjesta, u drvene ormare ili na police. Učinjena je i selekcija predmeta, jer je postojalo više istovrsnih.
- Svaki se predmet pri inventiranju ili pri preuzimanju nove građe mehanički čisti.

3. Dokumentacija

3.1. Inventarna knjiga

U zbirci Medalje i plakete inventirano je 350, a u zbirci Značka 200 predmeta. Iz upisane građe moguće je izvoditi knjige inventara prema inventarskim brojevima, osobama vezanim za predmete i prema športskim granama te svim ostalim pretraživim varijablama.

Alma Butija-Car s dijelom svoje donacije

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Svaki inventirani predmet sprema se zajedno s ispisanom karticom A4 formata na adresirani prostor. Navedeni način inventiranja u programu Promus, prema potrebi, omogućuje izradu željenog kataloga.

3.3. Fototeka

Postojeća zbirka fotografija raspoređena je u fascikle prema strukama. Na sve fotografije koje su otkupljene ili donirane tijekom 2000. g. napisano je ime nekadašnjeg vlasnika te su pohranjene u odgovarajući fascikl. Fotografije što ih je darovala redakcija Sportskih novosti spremljene su na relativno prikladno mjesto, a zbog velike količine i kvalitete građe njihovo je sortiranje predviđeno za dulje vremensko razdoblje.

3.6. Hemeroteka

- Biografije športaša i sportskih djelatnika — biografski dosjei svako se dana dopunjuju novim podacima.
- Monografije sportskih organizacija — dosjei također se kontinuirano dopunjuju.
- Monografije objekata — dosjei o sportskim objektima, stalno se dopunjuju.

3.8. Stručni arhiv

Tiskana građa raspoređena je prema strukama, tj. prema sportskim granama i ostalim strukama vezanim za tjelovježbu i šport. Fascikli se redovito dopunjuju.

Dio postava izložbe 2000. — olimpijska godina

3.9. Računalna obrada građe

U računalni program Promus, prilagođen za inventiranje sportske građe, inventiraju se zbirke medalja, plaketa, pokala i značaka. Do sada je inventirano 1.700 muzejskih predmeta i 460 predmeta iz Zbirke Dražena Petrovića. Upisani se podaci spremaju na CD.

4. Knjižnica

4.1. Nabava

- Kupnja: više od 100 knjiga i časopisa
- Dar: oko 1.000 knjiga i časopisa
- Razmjenom sa sportskim muzejima iz nekoliko zemalja Muzej je dobio brojne nove muzejske kataloge.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Od 1. rujna 2000. u Muzeju je angažiran knjižničar.

Građa knjižnice sortirana je prema temama (povijest športa, sokolstvo, športovi na vodi, borilački športovi, športovi na snijegu i ledu, sportska medicina, ostali športovi itd.) te smještena na police u posebnoj prostoriji. Fond knjižne građe obrađuje se i unosi u program katalogizacije KNJIGA — 7, prema zakonom utvrđenim pravilima za unos bibliografskih podataka. Do sada je evidentirano i uneseno oko 400 jedinica.

4.5. Ostalo

Muzejskom se knjižnicom svakodnevno koriste novinari, istraživači povijesti športa, studenti, nastavnici i učenici.

5. Stalni postav

Muzej nema stalnog postava. Moglo bi se reći da se privremeni stalni postav Muzeja nalazi na hodnicima Fakulteta za fizičku kulturu, gdje je postavljeno pet izložbi: *Tečaj za učitelje gimnastike 1894.-1896.*, *Hrvatski sokol*, *Povijest atletike*, *Olimpijski plakat*, *Hrvatski sportski plakat*, *Hrvatski rukomet* i *Dvadeseto stoljeće — stoljeće športa*.

6. Stručni rad

6.2. Posudbe (i davanja na uvid)

- Hrvatskome povijesnom muzeju posuđeno je 8 predmeta za izložbu *Stoljeće promjena*.
- Narodnome muzeju u Zadru posuđeno je 8 panoa i 10 plakata za izložbu *Zadrani i olimpiizam* (autor izložbe Pavao Jerolimov).

9. Izložbena djelatnost

- *Rukomet u Hrvatskoj*

Dom sportova, Zagreb, 22.-31. siječnja

Izložba je priređena u povodu Europskoga rukometnog prvenstva.

Autor stručne koncepcije i likovnog postava: Zdenko Jajčević

Vrsta izložbe: povijesna, edukativna

Postavljeno je 50-ak fotografija, plakata i tiskane građe. Kasnije je izložba postavljena kao dio stalnog postava Fakulteta za fizičku kulturu.

Tiskana je pozivnica i prigodni presavitak.

- 2000. — *olimpijska godina*

Galerija »Zvonimir«, Zagreb, 17. travnja-18. svibnja

Autor stručne koncepcije i likovnog postava: Zdenko Jajčević

Vrsta izložbe: povijesna, edukativna

Izložba je priredena u sklopu akcije muzejskih pedagoga grada Zagreba. Izloženo je 20 panoa s više od 200 fotografija, plakata, tiskane građe i 20-ak predmeta.

U povodu izložbe tiskani su pozivnica, plakat i knjižica.

- *Plakati VIII. mediteranskih igara*

Hodnik Fakulteta za fizičku kulturu, rujna 2000.

Autor izložbe: Zdenko Jajčević

Vrsta izložbe: informativna, stalna

Opseg: 12 plakata

U pripremi

- *Hrvatska športska medalja*

Kustosica Đurđica Bojanić priprema izložbu na kojoj će biti obradene i prikazane autorske športske medalje i plakete od one prve autora Antuna Frangeša Mihanovića, izvedene 1905. g. do današnjih radova Damira Mataušića. Izložbu će pratiti katalog s fotografijama medalja i događaja u povodu kojih su nastale.

10. Izdavačka djelatnost

10.1. Tiskovine

- Za 2000. g. tiskan je kalendar s tematikom iz povijesti hrvatskog športa. Na 12 listova kalendara objavljeno je, uz popratni tekst, 112 fotografija. Autor i dizajner kalendara Zdenko Jajčević.
- Brošura o hrvatskoj košarkaškoj reprezentaciji — u povodu I. europskog prvenstva mladih košarkašica u Slovačkoj, na kojoj je nastupala hrvatska reprezentacija, objavljena je brošura na 16 stranica, u crno-bijeloj boji, kojoj su objavljene biografije naših igračica i stručnog vodstva. Autorica brošure Đurđica Bojanić.
- Knjižica *Olimpijada, olimpijske igre, olimpizam* — u povodu izložbe 2000. — *olimpijska godina* na 50-ak stranica. Autor je Zdenko Jajčević.

11. Edukativna djelatnost

11.1. Specijalna vodstva

- Muzej je 20. siječnja 2000. posjetilo 40 mladih članova VK Trešnjevka.
- Studenti muzeologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu posjetili su Muzej 27. ožujka 2000.

11.2. Predavanja

- Zdenko Jajčević je tijekom održavanja izložbe 2000. — *olimpijska godina* u Galeriji »Zvonimir« održao dva predavanja: *Antičke olimpijske igre* i *Pierre de Coubertin — otac olimpizma*.
- Zdenko Jajčević održao je više od 100 predavanja studentima Fakulteta za fizičku kulturu u Zagrebu i Splitu, polaznicima Više trenerske škole i na tečajevima za trenere atletike, tenisa i nogometa.

11.5. Ostalo

Na sastanku Sekcije pedagoga Hrvatskoga muzejskog društva prihvaćena je ideja da zajednička pedagoška akcija zagrebačkih muzeja i galerija nosi naziv *Jačajmo se 2001*. Akciju koordinira Hrvatski športski muzej.

15. Financije

15.1. Izvori financiranja

- Republika Hrvatska (Ministarstvo kulture): 90.500 kn
- Grad Zagreb (Gradski ured za obrazovanje i šport): 20.000 kn

15.3. Investicije

- Dogradnja računala u knjižnici jačim komponentama
- Kupnja računala
- Kupnja matičnog pisača Epson
- Kupnja i instaliranje programa za inventiranje knjiga Knjiga — 7.
- Kupnja novog bojlera za centralno grijanje

16. Ostale akcije

- Registracija Muzeja
Početkom listopada 2000. započet je postupak registracije Hrvatskoga športskog muzeja, koji je u tijeku i uskoro bi trebao biti dovršen. Dobivene su pismene potpore za registraciju Ministarstva prosvjete i športa, Gradskog ureda za obrazovanje i šport, Hrvatskog olimpijskoga odbora i Zagrebačkoga športskog saveza. Izrađen je Elaborat o djelovanju Hrvatskoga športskog muzeja, koji je dostavljen Muzejskom vijeću. Ministarstvu je dostavljen i prijedlog o imenovanju budućih osnivača i financijaša Muzeja.
- Nova zgrada Muzeja
U želji da riješi problem trajnog smještaja, Muzej je poduzeo više akcija. Dana 16. studenoga 2000. održan je sastanak kod gradonačelnika Zagreba Milana Bandića u zgradi Gradske skupštine. Bili su prisutni Darinko Kosor, Ljubomir Antić, Josip Čorak i Zdenko Jajčević. Kao mogući prostor Muzeja ponuden je podrumski prostor sjeverne tribine maksimirskog stadiona. Gradonačelnik Milan Bandić posjetio je 22. studenoga 2000. prostorije Hrvatskoga športskog muzeja i upoznao se s njegovim djelovanjem. Namještenici Muzeja obišli su 23. studenoga 2000. objekte na stadionu u Maksimiru, a 28. studenoga 2000. sastali su se s arhitektima koji ondje projektiraju objekte. Oni su predložili da se Muzej smjesti ispod istočne tribine.

Posjet veslača VK Trešnjevka